

Ministeren

Uddannelses- og Forskningsudvalget
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

2. februar 2023

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra det åbne samråd i Uddannelses- og Forskningsudvalget tirsdag den 31. januar 2023 vedr. unges trivsel.

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
ufm@ufm.dk
www.ufm.dk

Med venlig hilsen

CVR-nr. 1680 5408

Christina Egelund

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål A

Hvilke konsekvenser forventer ministeren, at det vil have for unges trivsel at fjerne det sjette SU-år i en tid med en historisk trivsels- og stresskrise blandt unge?

Samrådsspørgsmål B

Har regeringen, bl.a. i lyset af erfaringerne med fremdriftsreformen, gjort sig overvejelser om, hvilke konsekvenser det vil have for frafaldet på de videregående uddannelser at fjerne det sjette SU-år?

Svar på samrådsspørgsmål A og B

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Tal for det og tak for spørgsmålet. Nu er det vores første åbne samråd efter valget, og efter at udvalget er nedsat og med en ny formand. Så tak for det.

Jeg håber, at det kan blive den første af mange gode politiske diskussioner, som vi kan have her – også med tilhørere udefra.

Jeg vil tillade mig at starte med at udfordre den underliggende præmis for de to spørgsmål, vi skal drøfte i dag.

Nemlig præmissen om at man ikke kan ændre i SU uden, at det får store konsekvenser for de studerendes trivsel og frafald.

Jeg er simpelthen ikke helt sikker på, at det er en rigtig antagelse.

Med det sagt, så vil jeg gerne uddybe mine overvejelser om konsekvenserne af forslaget for unges trivsel, som der er spurgt til i spørgsmål A.

Vi ser i disse år en tendens til, at flere unge i perioder er pressede på deres trivsel. Det gælder både i Danmark og internationalt.

Udfordringerne med mistrivsel er med andre ord en problematik, som vi ser i hele den vestlige verden – også i lande, som ikke har et SU-system, som os.

Og mistrivslen er ikke kun et problem, når vi taler om de unge og de studerende. Det er en større samfundstendens. Som direktøren for Gallup, Joe Clifton, for nyligt udtalte, så er vi mennesker gennem de seneste årtier blevet mere og mere ulykkelige. Det har han jo desværre evidens for.

De oplevelser og følelser, som nogle unge har det svært med, handler derfor ikke bare om uddannelsessystemet. Jeg tror, at det er meget mere komplekst. Det handler om mange forskellige dimensioner af det moderne liv.

Derfor er min holdning også, at når vi taler børn og unges trivsel, så er der behov for et lidt bredere perspektiv.

Det er bl.a. derfor, at regeringen vil nedsætte en kommission for det gode børne og unge liv, der blandt andet skal se på muligheder for at forebygge og afhjælpe sårbarhed og mistrivsel i et bredt perspektiv.

For i lighed med spørgeren, så deler vi bekymringen for de tendenser, som er der.

Konkret i forhold til SU-reformer, så har vi i dag faktisk kun begrænset viden om, hvordan de påvirker de unges trivsel.

Det er på den ene side almindelig, menneskelig sund fornuft, at vores livsvilkår, herunder selvfølgelig også vores økonomi, har betydning for, hvordan vi trives.

Det tror jeg, at vi alle kan genkende, at vores livsvilkår også påvirkes af vores økonomi.

Og sådan er det selvfølgelig også for de studerende.

Men studerendes trivsel og frafald er komplekse størrelser, som påvirkes også af mange ting.

Derfor mener jeg, at det vil være både forsimplet og problematisk, hvis vi reducerer to så vigtige ting til et spørgsmål om SU. Det er jo for eksempel heller ikke sådan, at udfordringerne med mistrivsel ville forsvinde, hvis vi bare gav de unge mere i SU.

Noget af det vigtigste i forhold til studerendes trivsel må derfor være det, der sker i uddannelserne.

Vores studerende har brug for god og engagerende undervisning, stærke faglige fællesskaber og et rum, hvor man kan dyrke sin nysgerrighed og udvikle sig.

Det skal give dem viden, dannelse og inspiration til at finde perspektiv til bedre at forstå sig selv og de opgaver, de møder i livet.

Det er jo ikke alt sammen ting, som nødvendigvis kan gøres op i et regneark, men det er ting, som har værdi for os som mennesker.

SU skal give et økonomisk fundament for et ungt menneske, mens det uddanner sig. Men det er ikke SU, der alene afgør, om man trives på sit studie.

I spørgsmål B spørges der til regeringens overvejelser om betydningen for frafaldet. Er der ikke evidens for, om regeringsgrundlagets forslag til SU-systemet vil have betydning for studerendes frafald?

Studerendes frafald påvirkes også af mange ting. Derfor mener jeg heller ikke, at der er grundlag for at lave en entydig kobling mellem SU og frafald.

Ser man på erfaringerne fra fremdriftsreformen, så havde nogle en bekymring for, at tilskyndelsen til at gennemføre uddannelsen hurtigere ville få frafaldet til at stige på grund af et øget pres på de studerende.

Samtidig forventede andre, at flere ville blive fastholdt på uddannelserne, blandt andet fordi de fik mere sammenhængende læringsforløb og stabile fællesskaber.

Så der var på den måde modstridende forventninger.

Der er helt sikker studerende, som har følt sig presset af fremdriftsreformen. Men opgørelser fra Uddannelses- og Forskningsministeriet viser, at frafaldet i dag er på samme niveau, som det var før fremdriftsreformen.

På bachelor- og kandidatuddannelserne, hvor fremdriftsreformen betød de største ændringer, var der tegn på stigninger i frafaldet de første år efter reformen. Men siden det har niveauet været som før reformen.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Selvom man ikke kan udelukke, at frafaldet kan blive påvirket af ændringer i SU-systemet, indikerer erfaringerne fra fremdriftsreformen altså, at det ikke nødvendigvis vil være tilfældet.

Med regeringens forslag vil man som studerende stadig kunne få SU til at tage sin uddannelse. Det er da også i dag langt fra alle studerende, der bruger – eller har adgang til det sjette studieår.

Vi lægger sådan set bare op til, at SU-perioden og studieperioden generelt skal følges ad.

Det kan man jo godt være politisk uenig i. Men det synes jeg er rimeligt.

Der kan være nogle for hvem, at det kan give nogle særlige problemer, hvis man justerer i SU'en. Derfor vil regeringen undersøge, om der er behov for at indføre udvidede dispensationsmuligheder til f.eks. udsatte enlige forsørgere, studerende, der modtager handicaptillæg eller lignende.

Regeringen har endnu ikke lagt sig fast på hvordan, men det vil jeg fremlægge et forslag til, som vi med garanti får nogle gode politiske drøftelser om.

Det er vigtigt for regeringen, at vi fremtidssikrer Danmark på en klog måde – også på SU-området.

Derfor vil vi ud over de konkrete forslag fra regeringsgrundlaget, der har givet anledning til samrådet i dag, tage initiativ til en grundig analyse af hele SU-systemet.

Det handler blandt andet om at undersøge, om SU-systemet understøtter den sociale mobilitet, som vi syntes, at det skal.

Det handler også om, at vi skal have et SU-system i en verden, som er mere og mere international, og hvor man også som studerende skal have mulighed for at bosætte sig på tværs af landegrænser og tage studieophold i udlandet – og i Danmark.

Vi har endnu ikke lagt os fast på de nærmere rammer for det arbejde, men det er selvfølgelig noget, vi vil lægge frem.

Afslutningsvis vil jeg gerne understrege, at regeringen foreslår de reformer, vi gør, fordi vi mener, at de er rigtige og fornuftige, hvis vi skal kunne gennemføre de investeringer, der er afgørende for, at vi kan udvikle vores samfund.

Som ny uddannelses- og forskningsminister lægger jeg stor vægt på, at dem, der kender uddannelserne og lever i og med dem, og dem der kender arbejdsmarkedets behov mv. involveres i arbejdet med uddannelserne. Derfor vil jeg bl.a. bruge min første tid som minister på at lytte til perspektiver og forslag til de opgaver, der ligger foran os.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Vi lægger derfor op til, at de konkrete løsninger skal udvikles og implementeres i dialog med både uddannelsesinstitutioner og studerende.

Jeg glæder mig til at fortsætte den dialog – selvfølgelig også med udvalget her.

Tak for ordet.